

Els pobles dels Balcans s'encaren amb el final de segle pensant a guanyar la 'guerra' particular que cadascun d'ells mena des que acabà el conflicte.

Balcans: cadascú la seva guerra

NICOLÁS VALLE

A principi d'any Croàcia recuperarà el control de l'Eslavònia Oriental, una regió rica en petroli, ocupada des de fa sis anys per les milícies sèrbies. La retirada dels soldats de l'ONU que la custodien va ser decidida fa més d'un any. Ara bé, la previsió d'aquest fet no el fa pas menys transcendent, i afectarà segurament els processos de pau i de desenvolupament econòmic de l'ex-Iugoslàvia. El govern nacionalista de Zagreb recuperarà el control de tot el país i podrà anunciar al seu poble la fi d'una lluita per la independència que es remunta a la tenebrosa primavera del 1991.

Amb el país unificat i sense trinxeres internes, Croàcia podrà presentar una nova imatge, més atractiva, per seduir els inversors occidentals reticents a portar diners a aquest país mediterrani, i alhora centreuropeu, amb un potencial econòmic indiscutible. Però la fi oficial de la guerra desproveirà d'arguments el lobby militar i nacionalista de Franjo Tudjman que ha dirigit l'estat croat independent. Tots els indicis apunten a una davallada de les tesis ètnico-religioses i a l'adveniment d'opcions ideològiques més centrades en l'estabilitat econòmica, en la consolidació d'un mo-

del democràtic i en la lluita contra la corrupció.

La influència del nacionalisme croat podria restar intacta a les regions eslavocatóliques de Bòsnia, però podria veure afectada la seva influència en la Federació Croato-musulmana en favor dels postulats defensats per Occident, que, en principi, aposta per un estat boscnià unit.

Només cal fer una passejada pels carrers de Sarajevo, o un curt viatge a través de les carreteres bosnianes, per esbrinar quines són les "guerres" en què es troba immersit el govern de Sarajevo, dominat per eslavomusulmans. Un continu anar i venir de camions plens de mercaderies revela que la intenció del president Alija Izetbegovic és, ara, d'assolir una certa normalitat econòmica. L'objectiu final és, sens dubte, de construir un estat fort dins les actuals fronteres, fins i tot acceptant l'actual *statu quo*, per fer impossible una eventual divisió del territori boscnià entre Iugoslàvia i Croàcia, una contingència prevista per Occident en cas de fracàs del procés de pau.

La resolució definitiva del conflicte topa amb la falta de determinació internacional a l'hora d'aconseguir que tots tres bàndols se sentin obligats a respectar els acords de pau, que estipulen el retorn de tots els desplaçats per la guerra

i el processament dels genocides. Però el principal problema està en la resistència de l'ala més feixista del nacionalisme serbi a abandonar la vida pública. La "guerra" que es lliura a la República Srpska és, per això mateix, de caràcter civil, o més aviat de caràcter fratricida. La presidenta Biljana Plavsic continuarà lluitant per rentar la imatge criminal dels serbobosnians i poder col·locar-se en l'escena política internacional sense sentiments de culpa.

Plavsic necessita el suport occidental per fer viable econòmicament la seva república autònoma i evitar-ne la divisió, cosa possible mentre Karadzic i els seus homes es mantinguin forts a Pale, una ciutat a tocar de Sarajevo, convertida en una autèntica fàbrica de diner negre. La pusillanimitat dels europeus occidentals, dividits sobre la pròrroga de la missió militar a Bòsnia, continuarà essent la principal força de Karadzic, que podrà continuar governant a l'ombra amb un justificat sentiment d'impunitat i, alhora, d'invulnerabilitat.

Les incerteses en la política iugoslava no ajuden a aclarir les disputes al bàndol serbi. El llarg procés electoral per a escollir el president de Sèrbia desemboçarà en un país aparentment dividit entre els "aparaxik" comunistes de Milan Milutinovic i els feixistes de Vojislav Seselj, que ha promès de reprendre la guerra contra Croàcia el moment que arribi al poder. A més, la república de Montenegro amenaça, enguany, amb l'escissió i la majoria albanesa de Kosovë sembla una altra vegada en peu de guerra.

Al president iugoslau, Slobodan Milosevic, se li han oberts, en efecte, tots els fronts. I és una incògnita saber quina serà, aquesta vegada, la maniobra que farà servir per dominar la situació i mantenir l'hegemonia. Les maquinacions de Milosevic, recordem-ho, han acabat sempre, fins ara, en guerra i repressió.